Svenska Mönsters ordlista för amatörer

Arm	Armen är den kroppsdel du klär med en ärm. Se även Ärm.
Avigsida	Baksidan av tyget, den sida du vill ha inåt mot kroppen. Jämför motsatsen Rätsida.
Besparing	Del av plagg som exempelvis ligger över axlarna och ut i ärmhålen, med axelsöm. Delen kan finnas enbart på framstycket eller enbart på bakstycket, eller båda. Jämför Ok som inte har axelsöm. Besparing kan även finnas som en dekorativ del högst upp på byxor och kjolar.
Coverstitchmaskin	Maskin som samtidigt syr 2 - 3 stickningar bredvid varandra, oftast på fållar och kanter på trikåplagg.
Elastan	Varumärkesnamn för tunna gummitrådar som stickas in i jerseytyger, för att få stretch som sedan även går tillbaka till ursprungsläget.
Fall	Hur ett tyg faller när plagget är färdigt, t ex en kjol eller en klänning. Fallet är beroende av vävsätt och material och kan vara tungt, mjukt eller stelt.
Flatlockmaskin	Maskin, oftast 3-trådig, som syr ihop stretchmaterial platt och omlottsömmar, med dekorativ effekt.
Fåll	Den kant som viks in längst ner på ett plagg.
Grensöm	Sömmen på en byxa som går från magen (oftast i midjehöjd), runtom grenen till svanken bak.
Hack	Hopsättningsmarkering, markeras längst ut i sömsmånskanten
Helsnedd	Kallas även skrådd. Mönsterdelarna klipps till på Skrådden av tyget, 45 grader mot den vanliga trådraken. Ger plagget vackert fall men tygåtgången blir större.
Infodring	Lite bredare kant som vändsys med plaggets ytterkant och sedan ligger mot avigsidan. Exempelvis halsringning, ärmhål, midjelinje, fickkant. Jämför med linning.
Innerbensöm	Sömmen på en byxbenets insida.
Insnitt	Bystinsnitt eller andra insnitt används för bättre passform över byst, rygg, midjeparti med mera. Sys oftast som ett trekantigt veck mot avigsidan av tyget.
Jerseytyg	Fint stickat tyg med stretchtrådar (se elastan, spandex, lycra) som gör tyget stretchigt, se även trikåtyg. Viktigt att använda symönster som är konstruerade för stretchiga tyger.
Klyvpressa	Att pressa sömsmånerna åt varsitt håll.
Knapphålstråd	Grövre tråd som passar för handsömnad av knapphål och tränsar.
Knappnålar	De nålar du fäster ihop tygdelar och mönster på tyg med. Se även tygklämmor.
Linning	Synlig del som sys i överkant/midjelinje på byxor och kjolar.
Livlängd	Mått från inre axelspets ner till plaggets nederkant.

Lycra	Varumärkesnamn för tunna gummitrådar som stickas in i jerseytyger, för att få stretch som sedan även går tillbaka till ursprungsläget.
Maskinsöm	Oftast - raksöm på vanlig symaskin.
Mellanlägg	Ett slags tunt förstärkningstyg, oftast med en klistersida och nonwoven men kan även vara vävt. Med hjälp av strykjärn pressas mellanlägg på avigsidan av de delar som behöver extra stadga. Kan vara exempelvis krage, framkantsinfodring, ficklock, linning, under områden där det ska komma knapphål. Finns många olika varumärken, t ex Vlieseline eller Permess.
Måttband	Mjukt band, oftast 150 cm långt och indelat i cm. Används till att mäta längder och omkretser på både kropp, mönsterdelar och tyg.
Måttlista	Den kroppsmåttlista som du jämför med dina egna mått och väljer mönstrets storlek efter.
Mätsticka	Liten linjal för att mäta ut sömsmån, fållar, knapphål m m. Kallas även Pfiffikus (varumärke).
Mönsterdelar	De delar av papper eller tunn plast som du sedan klipper ut i tyg och syr ditt plagg efter. Se även Symönster.
Nonwoven	Ett slags smidigt material som inte är vävt eller stickat utan maskinellt fabricerat för att likna tyg. Inom sömnad ofta belagt med klister eller vadd på ena sidan, s k mellanlägg.
Ok	Del av plagg som ligger över axlarna och ut i ärmhålen, utan axelsöm. Jämför Besparing.
Overlockmaskin	Maskin som samtidigt syr ihop sömmen och skär av överflödig sömsmån, oftast vid trikåsömnad eller istället för Sicksack-sömmar i vävt tyg. Använd aldrig knappnålar och var försiktig med fingrarna då maskinen har knivar inbyggda.
Overlocktråd	Tunn tråd som passar bäst i overlockmaskiner.
Papperssax	Sax som främst används till papper.
Pressa	Stryka med hög värme och ånga. Strykjärnet kan ha en teflonsula som skyddar tyget eller så används en presstrasa av tyg mellan plagget och strykjärnet. Pressning görs mellan varje sydd söm och kan hjälpa till att forma plagget.
Rätsida	Den sida av tyget du vill visa utåt. Se även Avigsida.
Sicksack-söm	Finns på vanliga symaskiner och används för att kanta sömsmånernas ytterkanter så att de inte rispar upp sig. Ett alternativ till sicksack är att använda Overlockmaskin.
Sidsöm	Sömmen som sitter på sidan av kroppen på ett plagg.
Skrådd	Mönsterdelarna klipps till på Helsnedd av tyget, 45 grader mot den vanliga trådraken. Ger plagget vackert fall men tygåtgången blir större.
Spandex	Varumärkesnamn för tunna gummitrådar som stickas in i jerseytyger, för att få stretch som sedan även går tillbaka till ursprungsläget.

Sprättare	Litet vasst verktyg till att sprätta upp en söm som blivit felsydd.
Stadkant	Den kant som finns längs med tygets ytterkanter, i långsidorna. Kanten har ofta små hål som bildats när tyget vävts i fabriken.
Stickning	Synlig söm av valfritt slag, oftast raksöm.
Stödstickning	Tråckelsöm som sys för hand eller med längsta stygnen på symaskinen, för att hålla ihop formen på t ex en halsringning som annars skulle kunna töja sig medan du arbetar med sömnaden-
Stödsöm	Raksöm som sys från rätsidan 1 - 2 mm in på en infodring (oftast i halsringning eller ärmhål utan ärm) där sömsmånerna samtidigt sys fast undertill. Detta för att infodringen sedan ska lägga sig snyggt mot insidan av plagget.
Sybehör	De småsaker som du behöver förutom tyg och mönster, t ex saxar, sytråd, knappar, blixtlås, markeringspenna, måttband och knappnålar.
Symaskinsnålar	Den nål som sitter i symaskinen - olika sorter kan behövas i olika slags maskiner. Nålens sort och grovlek måste anpassas till det tyg du syr i.
Symönster	Mönsterdelar i tunt papper eller plast som du lägger på tyget för att sedan klippa ut plaggets alla delar som ska sys ihop. Symönster som begrepp gäller även hela förpackningen med sybeskrivning, mönster och bild på plagget du ska sy.
Sytråd	Tunn tråd som funkar i symaskiner av olika slag.
Sömsmån	De smala kanter som efter att du sytt en söm finns kvar på insidan av plagget. Sömsmåner läggs till på mönstret eller direkt på tyget innan Tillklippning och sömnad.
Tillklippning/Tillskärning	När du klipper ut plaggets delar från tyget.
Trikå	Samlingsnamn för fint stickat tyg med stretchtrådar som gör tyget stretchigt, kallas även Jerseytyg. Viktigt att använda symönster som är konstruerade för stretchiga trikåtyger.
Tråckla / tråckelsöm / hjälpstickning	Söm som sys för hand eller med längsta stygnen på symaskinen. Kan användas för att snabbt få ihop ett plaggs viktigaste delar för provning alternativt vid stödstickningar.
Trådrak / trådriktning	Riktningen på tygets trådar längs med stadkanten. Symönstrets pilar visar sammar riktning. Mönsterdelen ska läggas på tyget så att pilen går parallellt med trådraken. Kallas även trådriktning.
Tvillingnål	En sorts symaskinsnål för vanlig symaskin. Består av två nålar som sitter ihop och kräver att din maskin har plats för två trådrullar för övertråden.
Tygklämmor	Små klämmor som du kan fästa ihop tygdelarna som exempelvis ska sys direkt i overlockmaskinen eller som alternativ till nålar om tyget är för grovt för att nålas.
Tygsax	Sax som är välslipad och bara används till tyger.
Tygåtgång	Så mycket tyg du behöver för att kunna sy ditt plagg.

Symaskin, vanlig	Maskin som syr raksöm, sicksack och ofta många andra sömmar, t ex knapphål.
Vävt tyg	Tyg som är vävt och stumt, ej stretchigt.
Ärm	Den plaggdel/mönsterdel som du klär på armen. Se även Arm.